ระบบบริหารงานแจ้งซ่อมบำรุงออนไลน์ SC Maintenance Management System

สมสุข นาคะพัฒนกุล ^{1} * และ ปพิชญา นิเทศ ^{2} Somsook Nakaputtanakul ^{1} * and Papitchaya Nitet ^{2}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานการแจ้งซ่อมบำรุงระบบสาธารณูปโภค ให้กับหน่วย ซ่อมบำรุง งานบริหารและธุรการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้สามารถวิเคราะห์ ตรวจสอบ ติดตาม การดำเนินงาน และสามารถพยากรณ์การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค ครุภัณฑ์ ภายในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยทำการศึกษาขั้นตอนการทำงานของแต่ละกระบวนการ หาสาเหตุของเวลาที่สูญเสียไป โดยนำทฤษฎีของ Lean The 7 Wastes เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์เพื่อลดการสูญเสียจากการรอคอย รวบรวม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ศึกษาระบบงานเดิม จากกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการงานซ่อมบำรุง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 25 คน เพื่อพัฒนาระบบบริหารงานแจ้งช่อมบำรุง ให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเทคโนโลยีและ การใช้งาน ในการพัฒนาระบบบริหารงานแจ้งซ่อมบำรุงได้ใช้วัฏจักรการพัฒนาซอต์ฟแวร์ Software Development Life Cycle (SDLC) มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ทำการพัฒนาบน ระบบปฏิบัติการ Windows Server 2016 ภายใต้ Internet Information Service (IIS) ด้วยเทคโนโลยี .Net Framework บนฐานข้อมูล Microsoft SQL Server 2016 โดยระบบจะสนับสนุนการทำงานของทั้งวิทยาเขต พญาไท และวิทยาเขตศาลายา ผลจากการวิจัยการใช้ระบบบริหารงานแจ้งซ่อมบำรุง ในปี 2558-2560 จาก ้จำนวนใบงานแจ้งซ่อม 4,910 ใบงาน พบว่าทำให้สามารถติดตามงานซ่อมในแต่ละกระบวนการได้ในทันที สะดวก ต่อการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ และการประเมินค่าใช้จ่ายในการซ่อมแต่ละใบงาน การตัดสินใจในการอนุมัติงาน ช่อมหรือยุติการช่อม เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการใช้เวลาในการช่อมบำรุงลดลง เหลือ พญาไทเฉลี่ย 7.25 วัน ศาลายาเฉลี่ย 2.35 วัน และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพด้าน ค่าใช้จ่าย ยังมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงต้องหาแนวทางในการประเมินการบำรุงรักษาต่อไป ประสิทธิภาพในการลด ปริมาณกระดาษหรือต้นทุนการผลิต สามารถลดปริมาณกระดาษไปได้เฉลียต่อปี 7,414 แผ่น คิดเป็นร้อยละ 84.2 ทำให้เกิดความพึงพอใจในการใช้ระบบบริหารงานแจ้งซ่อม คิดเป็นร้อยละ 4.1

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศ การแจ้งซ่อม ซ่อมบำรุง

Abstract

The purpose of this research is to increase efficiency of maintenance section, General Management Department, Faculty of Science, Mahidol University, for they can analyze, follow up, proceed, and forecast maintenance jobs including public utility and asset of the Faculty of science. Researchers studied steps of each process and causes of wasted time according to Lean The 7 waste Theory, in order to wasted time reduction. To collect data, researchers interviewed 25 maintenance staff, and studied the traditional process; thus, maintenance management system would be efficiently developed and properly used. The system was analyzed by Software Development Cycle (SDLC) on Windows Server 2016 in Internet Information Service (IIS) based on .NET Framework and Microsoft SQL Server 2016; therefore, it

¹ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

¹ Faculty of Science, Mahidol University, Ratchathewi, Bangkok, 10400

^{*}Corresponding author: e-mail: somsook.nak@mahidol.ac.th

would support the entire works of Phayathai and Salaya Campus. The result of using the maintenance management system during 2558-2560 from 4,910 jobs shows that staff can follow up the jobs immediately, easily check asset and estimated cost, and smoothly decide for approval. As a result, the efficiency of maintenance time has continuously decreased, the average time of Phayathai campus is 7.25 days, and Salaya campus is 2.35 days, but the expenses has still cost reduction could reduce 7,414 pages of paper used per year which is 84.2%. The satisfaction of the use of the management system 4.1%.

Keywords: information systems, maintenance management system, maintenance

บทน้ำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพของประชากรให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ ดังแนวทางในการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่ Smart Thailand ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย ในยุทธศาสตร์การยกระดับการพัฒนา E-Government ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ในองค์กร เพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลในงานด้านต่างๆ เพื่อต้องการให้การทำงานมีความสะดวกและรวดเร็วมาก ขึ้น ตอบสนองต่อเทคโนโลยีพกพา (Mobile) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การประมวลผลแบบ ก้อนเมฆ (Cloud Computing) และเทคโนโลยีจัดการข้อมูลจำนวนมหาศาล (Big Data) ให้เข้าด้วยกันได้อย่าง เหมาะสมลงตัว ดังนั้นการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงาน ดูแลจัดการระบบ สาธารณูปโภคและทรัพยากรภายในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการ สนับสนุนการบริหารจัดการให้สนองตอบต่อ ระบบการเรียนการสอน การวิจัย

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อที่จะมุ่งเป็นคณะวิทยาศาสตร์ชั้นนำใน ระดับสากล ซึ่งมีพันธกิจ (Mission) ในการสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม และผลิตผลงานวิจัย คุณภาพสากล ก่อประโยชน์ต่อสังคม โดยมีค่านิยมหลัก (Core Values) ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญวิชา (Mastery) ความสามัคคีรวมใจ (Unity) การใฝ่สัมฤทธิ์ (Success) และการคิดสร้างสรรค์ (Creativity) โดยพันธกิจ หลักของคณะวิทยาศาสตร์ อันได้แก่ การเรียนการสอนในระดับต่างๆ ตั้งแต่วิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ในชั้นปีที่ 1 ของคณะต่างๆ การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพและปรีคลีนิกให้กับนักศึกษา แพทย์และวิทยาศาสตร์การแพทย์หลักสูตรต่างๆ และการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับสูง การวิจัยที่ ครอบคลุมตั้งแต่งานวิจัยพื้นฐานจนงานวิจัยประยุกต์เพื่อตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมและการผลิต และบริการ วิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งอยู่ใน 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตพญาไท และวิทยาเขต ศาลายา ซึ่งมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคจึงมีความสำคัญ ใน การบริหารงานช่อมบำรุง ซึ่งอยู่ในความดูแลของหน่วยช่อมบำรุง งานบริหารและธุรการ สำนักงานคณบดี จึงต้อง ใช้ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคของช่าง ความเชี่ยวชาญในพื้นที่ที่จะเข้ารับการช่อม และอุปกรณ์ที่พร้อมต่อการ บริหารระยะเวลาในการช่อม หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน สามารถเข้าจัดการได้ทันที โดยการทำงานของ หน่วยช่อมบำรุงนั้น ได้ทำงานร่วมกับบริษัทรับเหมาช่อมบำรุงเป็นรายปีจากภายนอก (Out Source) ซึ่งบริษัทที่ ร่วมงานจำเป็นจะต้องจัดหาทีมงานที่มีประสบการณ์และมีคุณภาพในการทำงาน โดยทางคณะวิทยาศาสตร์ ได้มี สัญญาในการร่วมงานทั้งการรับประกันของระยะเวลาของการให้บริการช่อมบำรุง ในระหว่างการซ่อม และการ รับประกันของระยะเวลาของการให้บริการช่อมบำรุง ในระหว่างการซ่อม และการ รับประกันของระยะเวลาของการให้บริการช่อมบำรุง ในระหว่างการซ่อม และการ รับประกันของระยะเวลาของการให้บริการช่อมบำรุง ในระหว่างการซ่อม

จากการดำเนินการที่ผ่านมายังพบปัญหาในการใช้ระยะเวลาในการซ่อมบำรุงแต่ละใบงานนานเกินกว่าที่ กำหนด จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและการสำรวจการทำงานของช่าง พบว่าในกรณีที่ได้รับแจ้งใบงานและ ไม่มีการเบิกวัสดุเพื่อใช้ในการซ่อมบำรุงจะสามารถปิดงานได้ภายใน 1-2 วัน แล้วแต่ความยากง่ายของงาน แต่หาก มีการเบิกวัสดุหรืออุปกรณ์มาประกอบการซ่อมบำรุง จะมีระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการ

จัดหาวัสดุหรืออุปกรณ์ ว่าเป็นแบบใด เนื่องจากทางคณะฯ มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิทยาศาสตร์ซึ่งมีความจำเพาะ เจาะจง บางกรณีต้องสั่งจากต่างประเทศ จากการศึกษาเบื้องต้นทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรพัฒนาระบบบริหาร จัดการงานแจ้งซ่อมบำรุง เพื่อลดการรอคอยในแต่ละกระบวนการ ลดระยะเวลาการทำงานของช่างต่อใบงาน

ในการจะพัฒนาระบบเพื่อแก้ปัญหาและลดระยะเวลาในกระบวนการทำงานจึงนำทฤษฎีของ Lean The 7 Wastes เพื่อลดการสูญเสียจากการรอคอย (Waiting Waste) (พรจิต, 2560) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) Over production ความสูญเสียเนื่องจากการผลิตมากเกินความต้องการ 2) Inventory ความสูญเสียเนื่องจากการเก็บ วัสดุคงคลังเกินความจำเป็น 3) Over Processing ความสูญเสียเนื่องจากกระบวนการผลิตมากเกินไป 4) Waiting ความสูญเสียจากการรอคอยต่างๆ เช่น รออุปกรณ์ รอคำสั่ง 5) Unnecessary motion ความสูญเสียเนื่องจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น 6) Defect ความสูญเสียเนื่องจากการผลิตของเสียต้องแก้ไขใหม่ ส่งผลกระทบต่อ ต้นทุน 7) Transportation ความสูญเสียเนื่องจากการขนส่ง ส่งผลต่อต้นทุนและเวลา ซึ่งความสูญเสียเหล่านี้ นำมาซึ่งค่าใช้จ่ายแอบแฝงที่มีจำนวนมาก นงลักษณ์ (2557) ศึกษาการลดความสูญเปล่าในกระบวนการคลังสินค้า ด้วยแนวคิดลีน กรณีศึกษา อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ ด้วยการเสนอแนวทางการปรับปรุงกระบวนการและการลด การสูญเปล่าในกระบวนการจัดการคลังสินค้าอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ โดยมุ่งเป้าหมายในการปรับปรุงลด ระยะเวลา ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมในคลังสินค้า ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการ รับและการจัดเก็บสินค้าเข้าคลัง พบว่าเวลาในกระบวนการลดลง 26.69% เวลาของกิจกรรมที่ไม่เกิดคุณค่าลดลง 84.09% รอบเวลาการทำงานรวมลดลง 40.97%

ในปัจจุบันในยุคที่เว็บแอพพลิเคชั่น (Web application) เข้ามามีบทบาทในการทำงาน ลดเวลา ลดการ ใช้ทรัพยากร จึงมีการนำเทคโนโลยีนี้เข้ามาประยุกต์ใช้ในหลายองค์กร ตัวอย่างเช่น การพัฒนาระบบรับแจ้งการ ซ่อมบำรุงระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์กรณีศึกษา องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ โดยใช้ภาษา PHP เป็นตัว ขับเคลื่อน ในการพัฒนาระบบรับแจ้งให้สามารถแจ้งช่อมได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านทางเว็บแอพพลิเคชั่น สามารถ เก็บประวัติการซ่อม เจ้าหน้าที่ทำงานได้รวดเร็วขึ้น ผู้บริหารสามารถดูข้อมูลโดยภาพรวมได้ (นภัสชล และ ประจวบ, 2559) และกรณีศึกษาของเอกชัย และ นารินทร์ (2554) เรื่องกรณีศึกษาระบบสนับสนุนการวาง แผนการซ่อมบำรุงเครื่องจักร บริษัทอินเตอร์ไฮด์จำกัด (มหาชน) เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าในการค้นหาข้อมูลซ่อม บำรุงเครื่องจักร โดยใช้ Visual Basic Studio 2005 จัดทำบนระบบอินทราเน็ต ผลจากการแจ้งผ่านระบบทำให้ สามารถจัดการข้อมูลการซ่อมบำรุง จัดเก็บข้อมูลซ่อมบำรุง และสามารถออกรายงานได้ ในส่วนที่ช่วยให้ทาง บุคลากรไอทีมีความสะดวกยิ่งขึ้นซึ่งจะพบได้ในกรณีศึกษาบริษัท พี เค จี เจอร์นีย์ไลน์ จำกัด (ฤาชา, 2556) ใน การพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน โปรแกรม PKG Service 1.0 มาประยุกต์ใช้งานบริการแจ้งซ่อมออนไลน์ ผ่านคลาว เซอร์วิส เพื่อลดข้อผิดพลาดในการดำเนินการบริการซ่อมบำรุงของแผนกไอที สามารถเก็บประวัติการซ่อมบำรุง นำมาวิเคราะห์ และออกรายงานสรุปให้ผู้บริหารได้

จากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปและความต้องการในการเพิ่มประสิทธิภาพของงานช่อมบำรุง ทำให้ทางคณะ วิทยาศาสตร์จำเป็นต้องมีข้อมูลในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน เพื่อแสดงให้เห็นถึงระยะเวลาของแต่ละ กระบวนการ สามารถลดระยะเวลาในการทำงาน สามารถติดตาม สอบถามสถานะการดำเนินการ และประเมินผล การปฏิบัติงานของทีมช่าง ทางผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ แจ้งช่อมบำรุงขึ้นให้สามารถตอบสนองพันธกิจหลักของทางคณะๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งผลถึงการประหยัดทรัพยากรและค่าใช้จ่ายของคณะๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการแจ้งช่อมบำรุง
- 2. เพื่อลดระยะเวลาของกระบวนการแจ้งซ่อม เบิกจ่ายอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3. เพื่อให้สามารถติดตามใบงาน ตรวจสอบสถานะการซ่อมได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการแจ้งซ่อมบำรุง ให้สามารถ รองรับกับบริบทของการทำงานในปัจจุบัน อีกทั้งการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถลดการสูญเสีย จากการรอคอย สามารถนำไปสู่การบริหารงานในลักษณะเชิงพยากรณ์ได้ ซึ่งมีขอบเขตและวิธีดำเนินการ วิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการดำเนินการศึกษาปัญหา และเก็บรวบรวมความต้องการจากกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้บริการ การแจ้งช่อมผ่านหน่วยช่อมบำรุง คณะวิทยาศาสตร์ ทั้ง 2 วิทยาเขต และนำผลที่ได้จาก การศึกษามาพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการด้านการแจ้งงานช่อม ซึ่งจะทำการศึกษาใน 3 ส่วน ได้แก่ 1) ศึกษาระบบสารสนเทศเดิมที่ใช้ในการแจ้งงานช่อมแต่ละวิทยาเขต 2) ศึกษาระยะเวลาการ ดำเนินงานแต่ละกระบวนการ 3) ศึกษาขั้นตอนการเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้กระดาษรวมทั้ง ค่าใช้จ่ายในภาพรวมของ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรผู้ใช้บริการการแจ้งงานช่อมบำรุงผ่านหน่วยช่อมบำรุง งาน บริหารและธุรการ คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาเขตพญาไท และหน่วยช่อมบำรุง งานศาลายา วิทยาเขตศาลายา โดยแบ่งเป็น

กลุ่มที่ 1 ผู้ใช้งาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาควิชา เจ้าหน้าที่ธุรการสำนักงานคณบดี จำนวน 85 คน

กลุ่มที่ 2 ช่าง จำนวน 25 คน

กลุ่มที่ 3 หัวหน้าหน่วยซ่อมบำรุง จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้บังคับบัญชาขั้นต้น/หัวหน้างาน จำนวน 30 คน

กลุ่มที่ 5 เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

- 1. ทฤษฎีระบบลีน (Lean) นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อลดความสูญเปล่าในการรอคอย ใน แต่ละกระบวนการ (ประดิษฐ์, 2552)
- 2. ทฤษฎีวัฎจักรการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software Development Life Cycle : SDLC) มาเป็น กรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศ (โอภาส, 2555; Schach, 2007)
- 3. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบ จะทำการพัฒนาบนระบบปฏิบัติการ Windows Server 2016 ภายใต้ Internet Information Service (IIS) ด้วยเทคโนโลยี .Net Framework บนฐานข้อมูล Microsoft SQL Server 2016
- 4. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทางทีมผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลจากการสำรวจระบบงานเดิม ศึกษา กระบวนการดำเนินงานจากหน้างาน และเอกสารประกอบการดำเนินงานต่างๆ อีกทั้งยังมีการจัดประชุม ทีมงาน/คณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศแจ้งช่อมบำรุง เพื่อเก็บรวบรวมความต้องการ วิเคราะห์และ หาแนวทางในการพัฒนากระบวนการทำงาน สรุปเป็นข้อตกลงร่วมกันในการจัดทำระบบดังกล่าว

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาการทำงานของช่าง การ สัมภาษณ์ผู้ใช้บริการแจ้งซ่อม และการประชุมคณะกรรมการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ จาก 1) หน่วยซ่อม บำรุง งานบริหารและธุรการ 2) หน่วยพัสดุ งานคลังและพัสดุ 3) งานศาลายา 4) งานพัฒนาระบบและ เทคโนโลยี โดยมีแผนการดำเนินงานดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการแจ้งซ่อมบำรุง

แผนการดำเนินงาน	ระยะเวลา
เก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาระบบงานเดิม	3 เดือน
นำเสนอแนวทางในการพัฒนากับคณะกรรมการพัฒนาระบบ	1 เดือน
วางแผน วิเคราะห์ และพัฒนาระบบ	5 เดือน
ทดสอบการใช้ระบบงาน	1 เดือน
เริ่มใช้ระบบงานจริง	มีนาคม 2015

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาระบบงานเดิม ศึกษาการทำงานของช่างในสถานการณ์จริง เก็บ รวบรวมเอกสารที่ใช้ในแต่ละกระบวนการ พร้อมกับศึกษาระบบสารสนเทศเดิมที่ทางคณะฯ ใช้ในปัจจุบัน สามารถ สรุปปัญหาข้อค้นพบ ได้ดังนี้

- 1. ไม่พบการเก็บข้อมูลของการใช้เวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน
- 2. หน่วยพัสดุดำเนินการจัดหาล่าช้าเนื่องจากเป็นอุปกรณ์เฉพาะทาง
- 3. ต้องรอรอบในการสั่งสินค้า โดยหน่วยพัสดุจะสั่งเดือนละ 1 ครั้ง
- 4. อุปกรณ์ในคลังเก็บวัสดุไม่ตรงกับความต้องการในการใช้งานของช่าง
- 5. เกิดการสูญเสียเวลาในการรอคอยวัสดุอุปกรณ์จากพัสดุ ซึ่งในบางกรณีมีระยะเวลาในการรอคอย 3-6 เดือน
- 6. ระบบสารสนเทศเดิมไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

ขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการแจ้งซ่อมบำรุง

- 1. นำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานช่อมบำรุง ได้จัดให้มีการประชุม และนำเสนอแนวทางในการพัฒนากับคณะกรรมการทีมพัฒนาระบบสารสนเทศฯ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง ทั้ง กระบวนการทำงานที่ควรปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานใหม่ (Work Flow) เปรียบเทียบกับขั้นตอนการ ดำเนินงานเดิม เพื่อหาข้อสรุปของกระบวนการทำงาน เพื่อทราบทิศทางในการวิเคราะห์และพัฒนาระบบ สารสนเทศต่อไป
- 2. การวางแผน วิเคราะห์ และพัฒนาระบบสารสนเทศ ทำการออกแบบระบบโดยใช้ UML 2.0 การ ออกแบบโปรแกรมเชิงวัตถุ (Object-Oriented Paradigm) โดยใช้ Use Case Diagram เป็นเครื่องมือในการ ออกแบบขั้นตอนการทำงานของระบบ Context Diagram และ ER-Diagram สำหรับการออกแบบฐานข้อมูล ใน การพัฒนาระบบ จะพัฒนาภายใต้ระบบปฏิบัติการ Windows Server 2016 บน IIS (Internet Information Service) ผ่าน Dot NET Framework Application ร่วมกับฐานข้อมูล Microsoft SQL Server 2016
- 3. การพัฒนาและทดสอบระบบด้วยกระบวนการ Gray Box Testing และ Black Box Testing จากทีม ผู้ใช้ระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันความถูกต้อง ประสิทธิภาพการใช้งาน และรายงานต่างๆ ของระบบว่าตรงกับ ความต้องการ

การวิเคราะห์ปัญหา

ในการวิเคราะหปญหาใชทฤษฎีของ Lean The 7 Wastes (ตารางที่ 2) เพื่อลดการสูญเสียจากการรอ คอย (Waiting Waste) โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นในการลดการรอคอยจากการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ จากพัสดุ ซึ่งพบว่าเกิด การรอคอยในกระบวนการนี้เป็นระยะเวลานานพอสมควร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ Lean

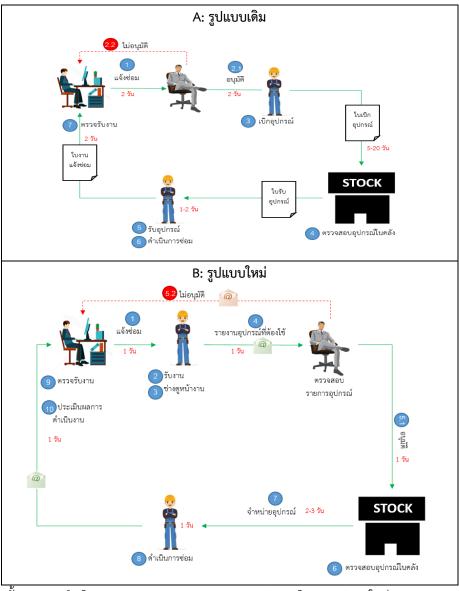
Waste	Root Cause
Inventory	มีการเก็บ Stock ไม่ตรงกับความต้องการของช่าง
Motion	ช่างมีการไปดูหน้างานเรียบร้อยแล้ว แต่ไม่มีการดำเนินการใดๆ
Waiting	ช่างเสียเวลารอคอยวัสดุจากพัสดุ หรือผู้แจ้งช่อม
Defects	มีการทำงานผิดพลาด ด้วยหลายสาเหตุ/มีการเบิกวัสดุในการซ่อมผิดพลาด

ผลการวิจัย

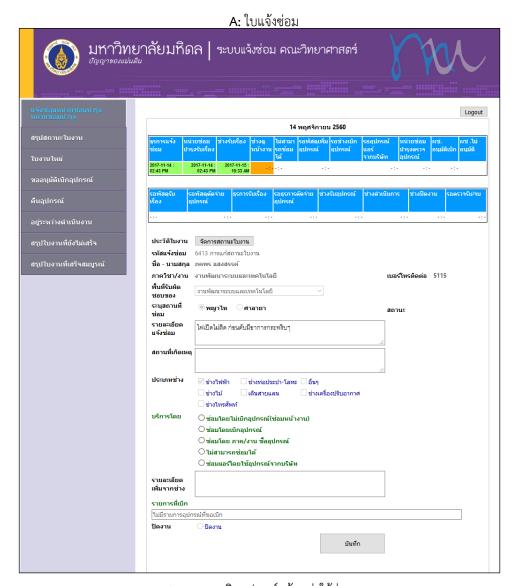
การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน

จากขั้นตอนการดำเนินงานเดิม ระบบงานโดยรวมจะใช้ใบงานแบบกระดาษเป็นผู้ดำเนินงาน ทำให้ ไม่สามารถติดตามสถานะของงาน ระยะเวลาที่ดำเนินการ และผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ได้อย่างทันท่วงที (ภาพที่ 1A) ภายหลังการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานใหม่ (ภาพที่ 1B) เห็นได้ว่าระบบงานใหม่ สามารถตรวจสอบ ได้ ลดเวลาในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะขั้นตอนในการเบิกจ่ายอุปกรณ์ มีการตรวจสอบการ เบิกจ่ายอุปกรณ์จากหัวหน้าหน่วยช่อมบำรุงและการคิดค่าใช้จ่ายในการช่อมจากเจ้าของพื้นที่ มีการอนุมัติ/ไม่ อนุมัติใบงาน หากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่เหมาะสม ซึ่งระบบจะทำการคำนวณค่าใช้จ่ายเบื้องต้นให้ อัตโนมัติ สามารถตรวจสอบและรายงานการใช้อุปกรณ์ในสต๊อก เพื่อเป็นการประเมินการในการจัดซื้อครั้ง ต่อไป สุดท้ายมีการประเมินผลการช่อมเพื่อเป็นการตรวจรับงาน โดยมีตัวอย่างหน้าจอใบงานแจ้งช่อมและ รายการเบิกอุปกรณ์พร้อมค่าใช้จ่าย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงาน (Work Flow Diagram), A: รูปแบบเดิม, B: รูปแบบใหม่

B: รายการเบิกอุปกรณ์พร้อมค่าใช้จ่าย บริการโดย ช่อมโดยไม่เบิกอุปกรณ์(ช่อมหน้างาน) 🔍 ซ่อมโดยเบิกอุปกรณ์ ◯ ช่อมโดย ภาค/งาน ซื้ออุปกรณ์ ่ ไม่สามารถช่อมได้ ช่อมแอร์โดยใช้อุปกรณ์จากบริษัท รหัส เลือกสต๊อก ราคา/ขึ้น ชื่อวัสดุ ERP สต๊อก ឃើក จ่าย ราคารวม รายการ 1000 เลือกสต๊อก 5973 Link surface mount box 1 port 40 10 10 100 5974 กระดาษทราย จรเข้ เบอร์ 2 40 10 10 50 500 เลือกสต๊อก ก็บรัดสายไฟ No.1 130 260 เลือกสต๊อก 5982 รวม 1500

ภาพที่ 2 ตัวอย่างหน้าจอ, A: ใบงานแจ้งช่อม, B: รายการเบิกอุปกรณ์พร้อมค่าใช้จ่าย

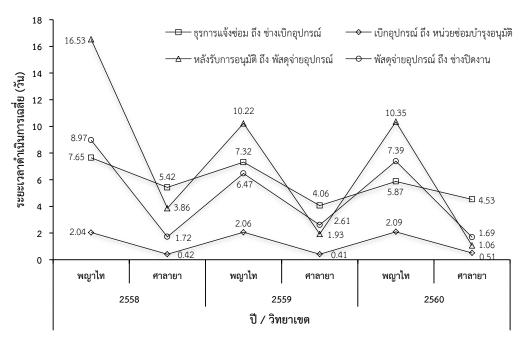
ระบบบริหารงานแจ้งซ่อมบำรุงออนไลน์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ระบบบบริหารงานแจ้งซ่อมบำรุงออนไลน์ จะแบ่งผู้ใช้งานเป็น 5 ประเภท คือ 1) ผู้แจ้งซ่อม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากภาควิชาหรืองาน 2) ช่าง ทำหน้าที่รับงานและดำเนินการซ่อม 3) หัวหน้า หน่วยซ่อมบำรุง อนุมัติรายการซ่อม/เบิกอุปกรณ์ 4) ผู้บังคับบัญชาขั้นต้น/หัวหน้างาน อนุมัติงานซ่อมที่ ค่าใช้จ่ายเกินที่กำหนด 5) เจ้าหน้าที่พัสดุ ทำหน้าที่ในการนำวัสดุ/อุปกรณ์ เข้า/ออก Stock

ผลการดำเนินงานซ่อมบำรุงภายหลังการใช้ระบบบริหารงานแจ้งซ่อม

การวัดประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานนี้ ผู้วิจัยพิจารณาในแต่ละช่วงเวลาของกระบวนการ ซึ่ง บางใบงานใช้ระยะเวลาสูงสุดถึง 40 วัน เนื่องจากต้องจัดหาอุปกรณ์จำเพาะเจาะจง ต้องสูญเสียเวลาจากการ รอคอยกระบวนการจัดหาของหน่วยพัสดุ และต่ำสุด 1 ชั่วโมง จากการซ่อมโดยไม่เบิกอุปกรณ์ โดยการ ดำเนินงานตลอดทั้งกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยตลอดระยะเวลา 3 ปี วิทยาเขตพญาไทเท่ากับ 7.25 วัน และวิทยา เขตศาลายา 2.35 วัน ดังแสดงในภาพที่ 1 B: รูปแบบใหม่

ระยะเวลาในแต่ละกระบวนการ ซึ่งในกระบวนการธุรการแจ้งช่อมถึงช่างเบิกอุปกรณ์ใช้เวลาเฉลี่ย พญาไท 6.95 วัน ศาลายา 4.67 วัน กระบวนการเบิกอุปกรณ์ถึงหน่วยช่อมบำรุงอนุมัติใช้เวลาเฉลี่ย พญาไท 2.06 วัน ศาลายา 0.45 วัน กระบวนการหลังรับการอนุมัติถึงพัสดุจ่ายอุปกรณ์ใช้เวลาเฉลี่ย พญาไท 12.37 วัน ศาลายา 2.28 วัน กระบวนการพัสดุจ่ายอุปกรณ์ถึงช่างปิดงานใช้เวลาเฉลี่ย พญาไท 7.61 วัน ศาลายา 2.01 วัน (ภาพที่ 3)

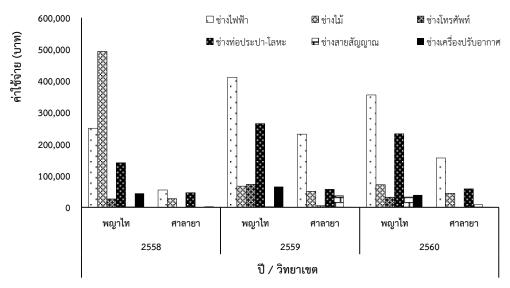

ภาพที่ 3 ระยะเวลาเฉลี่ยของการดำเนินงานซ่อมบำรุงภายหลังการใช้ระบบบริหารงานแจ้งซ่อม

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากงานซ่อมบำรุง

เมื่อพิจารณาจากกราฟจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการซ่อมบำรุงไฟฟ้ากับเครื่องปรับอากาศ สูงขึ้น ในปี 2559 และลดลงในปีถัดไป เนื่องจากในปี 2560 มีทางคณะฯ ได้นำข้อมูลสถิติการซ่อมบำรุงไปพิจารณา และทำการปรับเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศจึงทำให้ค่าใช้จ่ายลดลงในปีถัดมา (ภาพที่ 4)

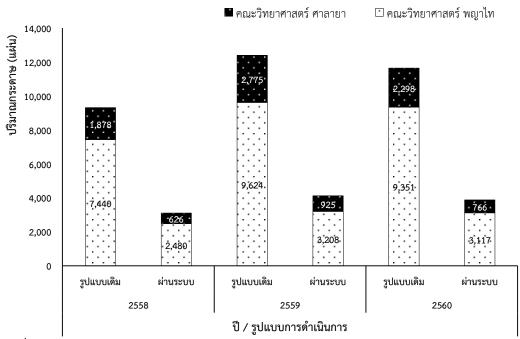

ภาพที่ 4 ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซ่อมบำรุงโดยแยกประเภทช่าง

ประสิทธิภาพในการลดกระดาษ

ผลการลดปริมาณกระดาษในการแจ้งช่อมบำรุง จากเดิมตลอดทั้งกระบวนการจะต้องสำเนา 3 ชุด ซึ่งต้องใช้จำนวนกระดาษโดยในแต่ละปีเฉลี่ยทั้งสิ้น 8,805 แผ่น ในขณะที่ใช้ผ่านระบบแจ้งช่อม ใช้กระดาษ เพียง 1 แผ่นเท่านั้น ลดปริมาณกระดาษไปได้เฉลี่ยต่อปี 7,414 แผ่น คิดเป็นร้อยละ 84.2 (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 แสดงผลการลดปริมาณกระดาษ ในการแจ้งงานซ่อม

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

การแจ้งช่อมบำรุงผ่านระบบออนไลน์ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งพบว่า ระบบฯ สามารถแจ้งช่อมบำรุงผ่าน web application ทั้งในรูปแบบ Desktop PC หรือ Mobile Device ทำ ให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ใช้งานง่าย อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบสถานะงานช่อม สถานะการอนุมัติในแต่ละ กระบวนได้โดยทันที สามารถแสดงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการช่อมในแต่ละครั้ง ผู้อนุมัติสามารถตัดสินใจช่อม หรือไม่ช่อมได้ในทันที ทั้งยังสามารถลดระยะเวลาตลอดทั้งกระบวนการแจ้งช่อม เฉลี่ยเหลือเพียง 7.25 วัน ซึ่ง แนวโน้มจะลดลงอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการศึกษาในด้านค่าใช้จ่ายซึ่งเดิมจะไม่ทราบค่าใช้จ่ายโดยประมาณก่อนการตัดสินใจซ่อม ทำ ให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการซ่อมบำรุงชิ้นงานนั้น และลดความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจนในการคิดค่าซ่อมบำรุง จากผู้แจ้งช่อม โดยระบบการแจ้งช่อมบำรุงได้ปรับปรุงให้มีการระบุพื้นที่และคิดค่าใช้จ่ายตามส่วนของพื้นที่ที่ หน่วยงานนั้นรับผิดชอบได้ ทำให้การประเมินค่าใช้จ่ายชัดเจน ถูกต้องและสามารถคาดการณ์งบประมาณใน การบำรุงรักษาภายในคณะฯ ในอนาคตได้อีกด้วย

จากการศึกษาในการจัดการควบคุมสต๊อก ของเจ้าหน้าที่พัสดุ สามารถแก้ปัญหาช่างเสียเวลาในการ รอคอยวัสดุอุปกรณ์ได้โดยการปรับกระบวนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มาไว้ในสต๊อก ให้ตรงกับความต้องการใน การใช้งานของช่างซึ่งระบบจะสามารถบอกประวัติการใช้วัสดุอุปกรณ์ ทางหน่วยพัสดุสามารถประเมินและ ประมาณการในการจัดหาได้ ซึ่งส่งผลต่อระยะเวลาในการจ่ายอุปกรณ์ให้กับช่างโดยช่างจะได้รับอุปกรณ์ ภายใน 1-2 วันหลังจากทำการอนุมัติการเบิกอุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรม การรับและการจัดเก็บสินค้าเข้าคลัง ว่าเวลาในกระบวนการลดลง เวลาของกิจกรรมที่ไม่เกิดคุณค่าลดลง ส่งผล ให้รอบการทำงานรวมลดลง (นงลักษณ์, 2557) แต่ก็ยังคงมีวัสดุบางชิ้นที่การจัดหาต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่เฉพาะทางอาจต้องสั่งจากต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดใบงานค้างรอการ ดำเนินการอีกจำนวนหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงซึ่งได้มาจากผลการสำรวจความพึงพอใจในการใช้ระบบ สารสนเทศ จากผู้ใช้ระบบพบว่า

- 1. ควรมีการพัฒนารายงานให้ตรงกับความต้องการของบริษัท out source ซึ่งมีการหมุนเวียนตาม ระยะเวลาของสัญญา
  - 2. ควรนำเสนอข้อมูลให้แสดงในรูปแบบของกราฟ เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจน
- 3. เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้นควรจะมีการติดต่อประสานงานกับทาง มหาวิทยาลัยมหิดล ในการพัฒนาโปรแกรมหรือส่วนเสริมเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบพัสดุส่วนกลาง ระบบ ERP ของทางมหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับลดขั้นตอนในการจัดสต๊อกและการเบิกจ่ายพัสดุ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาระบบบริหารงานแจ้งช่อมบำรุงออนไลน์ พบว่าระบบสามารถแจ้งใบงานช่อมผ่าน ระบบ มีขั้นตอนการอนุมัติตามลำดับขั้น แสดงผลระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ทำให้การทำงานของ งานช่างสะดวกขึ้น ในการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์และการประเมินค่าใช้จ่ายในการช่อมแต่ละใบงาน ซึ่งผลจาก การวิจัยจากการใช้ระบบพบว่า 1) ขั้นตอนการดำเนินการมีความชัดเจน และตรวจสอบได้ 2) สามารถวัด ประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานในแต่ละกระบวนการ แยกงานช่าง แยกวิทยาเขตได้ 3) สามารถคาดการณ์ แสดงแนวโน้มในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ตรงกับงาน และประเมินสถานการณ์ในการช่อม

ผลจากการทำงานช่อมบำรุงผ่านระบบ พบว่าสามารถลดระยะเวลาในกระบวนการแจ้งช่อมตลอดทั้ง กระบวนการ จากเดิมวิทยาเขตพญาไทมีค่าเฉลี่ยในการดำเนินการ 29 วัน ค่าเฉลี่ยลดลงเหลือ 7.25 วัน และ

ศาลายา จากเดิมมีค่าเฉลี่ย 12.58 วัน ลดลงเหลือ 2.35 วัน ซึ่งจะเห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้เวลาในการ ช่อมบำรุงมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังระบบทำให้สามารถติดตามงานซ่อมในแต่ละกระบวนการได้ในทันที แสดงให้เห็น สถานะของใบงานว่าอยู่ในกระบวนการใด สามารถตรวจสอบสถานะการซ่อม ช่างหรือผู้แจ้งซ่อมสามารถ ติดตามเร่งรัดงานในภาควิชา/งานที่เกี่ยวข้องได้ พร้อมทั้งสามารถรายงานผลให้กับผู้บริหาร โดยสรุปผลการใช้ บริการงานซ่อมและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการซ่อมบำรุงได้อีกด้วย

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยด้านประสิทธิภาพพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการใช้เวลาในการซ่อมบำรุงมี แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง 2) ประสิทธิภาพด้านค่าใช้จ่าย ยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลในการคาดการณ์ หาแนวทางในการบำรุงรักษาต่อไป 3) ประสิทธิภาพในการลดปริมาณกระดาษหรือต้นทุนการผลิต สามารถลด ปริมาณกระดาษไปได้เฉลี่ยต่อปี 7,414 แผ่น คิดเป็นร้อยละ 84.2 ทำให้เกิดความพึงพอใจในการใช้ระบบ บริหารงานแจ้งซ่อม คิดเป็นร้อยละ 4.1

เอกสารอ้างอิง

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. 2555 การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น. 460 หน้า. ประดิษฐ์ วงศ์มณีรุ่ง สมเจตน์ เพิ่มพูนธัญญะ พรเทพ เหลือทรัพย์สุข นพดล อิ่มเอม. 2552 1-2-3 ก้าวสู่ลีน Lean in Action. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สสท. 208 หน้า.

ฤาชา ชูบรรจง. 2556. ระบบแจ้งช่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษาบริษัท พี เค จี เจอร์นีย์ไลน์ จำกัด. คณะเทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

เอกชัย พิจารณ์ และ นารินทร์ เกิดแก้ว. 2554. กรณีศึกษาระบ[๋]บสนับสนุนการวางแผนการซ่อมบำรุงเครื่องจักร บริษัทอินเตอร์ ไฮด์จำกัด (มหาชน). คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฎธนบุรี.

นภัสชล แก้วมงคล และ ประจวบ วานิชชัชวาล. 2559. การพัฒนาระบบรับแจ้งการซ่อมบำรุงระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ กรณีศึกษา องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย ฉบับ ที่ 3 เดือนเมษายน - กรกฎาคม 2559 หน้า 65

นงลักษณ์ นิมิตรภูวคล. 2557. การลดความสูญเปล่าในกระบวนการคลังสินค้าด้วยแนวคิดลีน กรณีศึกษา : อุตสาหกรรม เฟอร์นิเจอร์. คณะเทคโนโลยีโลจิสติกส์ คณะเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม. วารสารการจัดการ คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2557. หน้า 65-78.

พรจิต สอนดี. 2560. ความสูญเปล่า 7 ประการ แหล่งที่มา: http://www1.si.mahidol.ac.th/km/sites/default/files/u1/02 23 2306 asset10 26052560.pdf. (สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2560)

Schach, S.R. 2007. Object-Oriented and Classical Software Engineering. Singapore (8 ed). Singapore: McGraw-Hill. 618 p.

